

hujejo. Malokdaj so brez orožja. Streljali so večkrat tudi že na orožnike. Tudi v vasi Kustanovci so imeli cigani štiri hiše, ki so pa pred kratkim postale vse žrtve maščevanja. Cigani so ukradli pri nekem kmetu meso. Orožniki so drugi večer cigane polovili in jih privedli k županu. Medtem so se pa domačini zbrali ob ciganskih hišah in vse zažgali. Vse je bilo takoj v plamenu. Ena vrata so celo zavezali in bi kmalu zgorelo deset otrok. Pa to razjarjenim kmetom še ni bilo dovolj, prinesli so s seboj tudi orožje in streljali na bežeče ciganke in otroke in jih je več ranjenih. Četudi poznamo cigane kot hudobce in neusmiljene ljudi, vendar obojamo tako postopanje. Cigani bodo ostali vseeno v vasi in bodo še bolj nadležni in bati se je tudi tiganske maščevalnosti. Cigan se ječe ne boji, tam je vsaj prekrbljen za želoec. Kraj Kuštanovci pripadajo luteranski župniji v Križevcih.

Črensoveci. Krajevna kmečka zveza bo imela v nedeljo 6. marca ob 11 (po veliki maši) svoj redni občni zbor, na katerega vabi vse tovariše, da se ga udeležijo. Vsi kmetje vabljeni!

Sv. Sebeščan. V pustnem času smo oklicali osem parov, pa je zanimivo, da si noben od teh ni našel para v domači župniji. Eden nam je pa celo zbežal k poroki v luteransko cerkev v Bodoncih. Daj Bog, da bi kmalu spoznal svojo zablodo. Ostalim novim poročencem pa želimo, da bi jih Bog blagoslovil!

Sv. Sebeščan. Podlessek, dimnikarski pomočnik, brat našega občinskega tajnika, je bil na veselici v Gornjih Petrovcih. Veselico so priredili cigani. Prišlo je do prepira in Podleska so kar razmesarili in leži v bolnišnici v Murski Soboti. Rane so smrtonosnevarne. Pamet!

Sv. Sebeščan. Občinski proračun je gotov. Predvidenih je okrog sto tisoč dinarjev dohodkov in ravno toliko izdatkov. Plače so se zvišale. Občinskih doklad bomo imeli v novem proračunu 85%. Najhuje nas teži šola v Mačkovcih; samo obresti plačujemo 16.000 din. Tu bo morala bavovina nekaj narediti. Ali nam naj da vsaj sto tisoč dinarjev brezobrestnega posojila ali pa 200.000 din po 4%. Sedaj namreč plačujemo 8%. Malenkostne podpore nas ne bodo spravile na zeleno vejo. Za ceste je določenih v novem proračunu 11.000 din, kar nikakor ni dosti, če vidimo,

kako so naše ceste slabe. Tudi naše Prosvetno društvo dobi 100 din. Hvala vam.

Sobota. Smrt v bolnišnici. Po dolgi mučni boleznini je umrl v četrtek zvečer preglednik finančne kontrole Kroflič Franc. Zadnji čas je služboval v Beltincih. Pokopali so ga ob veliki udeležbi ljudi v nedeljo popoldan. Zapušča otroke in ženo. — Tudi na porodniškem oddelku je v zadnjem času smrt neusmiljeno delovala. Umrla sta na porodu mati Malok Viktorija iz Sobote in Drvarič Marija iz Lendave. Slednja je umrla pri porodu desetega otroka. Šest majhnih sinov in hčera je jokalo ob krsti svoje mamice. Naj počivajo v miru! Žalujocim naše sožalje!

Sobota. Pred nekaj dnevi se je poslovil od nas naš domačin Camplin Ivan in odšel med naše delavce v Francijo. Nad 6000 delavcev imamo v Franciji iz naše Krajine, zato je bilo nujno potrebno, da imajo v tujini tudi svojega duhovnika. Doma naši duhovniki pomagajo ljudem v vsakem oziru, prav potrebni so pa domači duhovniki tudi v tujini. C. J. 12. urli so dobili naši delavci v Franciji, duhovnika, ki jim bo v versko pomoč in podporo tudi v drugih ozirih. Z velikim zaupanjem v božjo pomoč je odšel naš duhovnik med raztresene delavce v Franciji. Vsi delavci, ki boste letos odšli v Francijo, ne pozabite na svojega duhovnika in se obračajte na njega, da vas bo ščitil in obiskal. Naslov bomo še javili na tem mestu. G. Camplinu pa želimo veliko blagoslova in uspeha v tujini med našimi številnimi delavci!

Metiljavost živine. V murskosoboškem okraju že vso zimo razsaja ta nevarna bolezen. Veliko živine je že poginilo. Vzrok boleznini je lanska poplava naših travnikov.

Naši rajni

Prevalje. Ob lepi udeležbi smo 27. januarja pospremili k zadnjemu počitku Rener Terezijo, p. d. žibovtno, ženo posestnika in mlinarja. Ni se še posušila gomila žene, že ji je sledil mož Rener Franc dne 9. februarja, ki so ga položili tik žene na prevaljskem pokopališču. Otrokom, ki so tako nenadoma izgubili svoje skrbne

„Kaj je to perilo res moje? Se nikdar ni bilo tako čisto oprano!“ — Čemu se čudi? Za pranje je vendar rabila priznana dobro terpentinsko milo Zlatorog. To milo kljub svoji izdatnosti opere vsako še tako zelo zamazano ali zaprano perilo tako temeljito, da je po pranju belo kot sneg, voljno-mehko in duhteče.

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

starše, izrekamo iskreno sožalje! — Prav milo je donel 10. februarja zvon pri Sv. Barbari Porovic Ivanu, ki ga je ta pred desetimi leti kot v spomin na svojo blagopokojno ženo Jožefo daroval tej cerkvi. Prav malo je pri nas videti takih pogrebov, kot ga je imel Perovic. Zalni sprevoz je vodil upravitelj župnije g. Mlaker ob asistenci g. Barbiča, župnika iz Guštanja. Ob grobu so mu v slovo spregovorili g. kaplan Mlaker in g. Flajniš kot zastopnik Združenja obrtnikov v Prevaljah. Rajni, ki je toliko daroval za cerkve, naj počiva v miru — žalujocim pa naše sožalje!

Ostanki Herodovega templja v Jeruzalemu

Važno starinsko najdbo so te dni odkrili v Jeruzalemu. Ko so kopali temelje za cesto blizu Damaskovih vrat, so našli v zemlji ostanke zidovja, v katerih so spoznali ostanke obzidja, ki je nekdanje obdajalo jeruzalemski tempelj. Ko so tiste zidovje natančneje pregledovali, so dognali, da je bilo tisto obzidje sezidano ob času Rimljanov, ker je bila zidava prav taka, kakor so v tistih časih zidali tempelj pa je zgradil judovski kralj Herod. Arheologi, ki se sklicujejo na neko mesto v poročilih Jožefa Flavija, trde, da je odkrito zidovje spadalo k tisto imenovanemu ženskem stolpu, ki je z drugimi stolpi vred bra-

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz preteklega in sedanje dobe

Haložan Hvalec in njegov rajni oče sta tu vee-pila toliko ponarejevalske strasti, da je niti daljša ječa ni iztrebila. Naravnost smrdelo mu je težavno delo za vsakdanji kruh na polju. Znal je nekaj, česar ne bi zmoget noben drugi poljanec in ravno radi tega je imel pravico do boljšega, gosposkega kruha.

Moral je proč od mnogo pretesnega doma v kraje, kjer ne bodo vpraševali: Kod si hodil, kje si bil doslej in kaj si počel? Od njega samega skrbno izbrana okolica se ga bo že prav tesno oklenila, kakor hitro bo zaslutila, kak ptič da je in da denarno pesem poje.

Mladi Jože Potočnik je zginil z doma liki kafra. Leta 1900 se je pojavil v okraju Ormož. Tam se je seznanil z živinskim prekupeem Konradom Podplatnik iz ormoške okolice in z zakotnim pisarjem Antonom Vindiš iz Ptuja.

Podplatnik je bil precej dobro stoječ posestnik. Vzdrževal je stalne zveze s hrvaškimi mešetarji, kadar je bila štajerska meja zaprta za hrvaško ži-

7 vino in nasprotno. Kratko in malo: Podplatnik je bil švercar na debelo. Enkrat ali tudi večkrat je lepo zaslužil, pri eni ponesrečeni švercariji je pa bil ob vse. Nihalo njegove sreče je nihalo sem ter tja in ravno ta negotovost ter sprememba sta ga podžigali neprestano v tihotapski strasti.

Tone Vindiš je bil bolj gosposki klatež. Nekaj časa se je šolal. Alkohol mu je uničil veselje do učenja in ga je pognal med lahkomišelnost ter na lahko roko živeče potepuhe. Iskali so ga kmetje, katerim je znal za mal denar sestavljati tožbe, dolžna pisma, razne prošnje itd. Vindiš je bil prav za prav zgubljen človek, katerega je preživljalo pri vsej vdanosti pi-jači zakotno pisarjenje. Podoželski narod ga je cenil, le advokatom, notarjem in sploh sodni gospodi je bil trn v peti. Ožje zveze je gojil z bolj gospodi — švercarji, katerim je bil za boljšo nagrado vsak čas na uslugo s potvorjenimi živinskimi potnimi listi.

Omenjena trojica je bila kakor ustvarjena za skupno družbo, katero je tudi sklenila. Denarno je podprl novo podjetje Podplatnik, kakor hitro se je prepričal na lastne oči, da mu je še ravno Anton Potočnik s svojo nad vse dragoceno umetnostjo. Podplatniku je tolikrat primanjkovalo večjih denar-nih vsot. Kot neusmiljen vir denarja mu je bil Jože

Sv. Anton na Pohorju. Strmčnik Franc, p. d. Pečnikov, se je odpravil na Pernice, da bi se z nevesto pogovoril zastran oklicev in poroke, pa ga je nevesta zaman čakala, kajti med tem je k Francetu pristopila druga nevesta — bila smrt ter ga povabila na svatbo k Sv. Antonu na pokopališče. Dne 16. februarja smo pokopali tega pridnega, varčnega fanta ob obilni udeležbi znancev in stanovskih tovarišev-tesarjev. Dobro pripravljeno snir si je še zaželel, da ga ponesejo k Sv. Antonu njegovi tovariš-tesarji. Žal je bila ravno tisti dan taka snežena burja, da so morali rajnega po pohorski navadi zapeljati z zlefanami k cerkvi. — Vse preostale žalujejo naj tolaži Bog, Francetu pa naj da večni pokoj!

Jarenina. Zopet so se zredile vrste naših župljanov. Pred enim tednom smo pokopali 30 letnega kmeta Jančič Franca iz Gačnika, ki je umrl na posledicah naše kuge — jetike. Dve njegovi starejši sestri, ki sta obe že bili poročeni, sta umrli na jetiki, zdaj je umrl tretji, živi le še ena sestra, kateri pa želimo, da bi ji ta bolezen prizanesla. Oče omenjenih je bil zaveden in odločen narodni borec za časa naših narodnostnih bojev ter je v vseh naših organizacijah uspešno deloval. Sin, ki smo ga pred tednom pokopali, pa je bil svoj čas, ko je bil še zdrav, vnet cerkveni pevec. — Dne 17. februarja pa smo pokopali 45 letnega Kosedler Franca, ki je umrl na posledicah kositne jetike, katere se je nalezil v vojni. Že več let je bil priklenjen na posteljo, sedaj ga je smrt rešila trpljenja. — Obema večni mir, žalujočim pa naše sožalje!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Bela žena se pri nas prav pogosto oglašala. V tem letu jih je umrlo že 11, med temi sedem otrok. Dne 4. februarja je zamahnila s svojo koso po trpinko posestnici Gradin Franciški, ki je umrla v 73. letu starosti, 11 let je bila priklenjena na bolniško posteljo; večkrat previdena s sv. zakramenti je Bogu vdano prenašala svoje trpljenje. Pogreb se je vršil prvo nedeljo februarja ob veliki udeležbi. Pevec so ji zapeli žalostinke doma in ob grobu. Naj počiva v miru, žalujočemu možu in ostalim pa naše sožalje!

Vitanje. Milo so zadoneli vitanjski zvonovi 12. februarja in naznanili žalostno vest, da je

lepo previdena s sv. zakramenti umrla mlada gospodinja kot žrtev materinstva, šele pet let poročena in 23 let stara, iz ugledne Hrovačeve hiše zapustila skrbnega, mladega moža in troje ljubljenih otročičev, od katerih se je zelo težko ločila. Zapustila je tudi svoje starše, brate in sestro. Draga Mimika, želela si si ljubega zdravja in iskala pomoči pri zdravniku, a vsaka pomoč je bila zaman. Prijubljena si bila pri vseh, zato smo Ti v zelo obilnem številu izkazali čast na zadnji poti. Počivaj v miru! — Žalujejo naj tolaži Bog!

Podložje pri Ptujski ceri. 12. februarja se je napotila v bližnji gozd nabirat dračje 78 letna Galun Ana. Kakor domnevajo, je vsled starostne slabosti in poledice po nesrečnem naključju padla ob hribovni jarek in pri tem dobila na telesu hude udarce, radi katerih je 14. februarja ob 15 v Gospodu zaspala. Pokojnica je bila Marijina družbenica in je redno zahajala v cerkev. Na zadnji poti so jo spremljale poleg obilnega ljudstva članice Marijine družbe, ki so ji zapele tudi žalostinke v slovo. Bog ji naj bo plačnik za vsa njena dobra dela! Naj počiva v miru — obiteljci in ostalim žalujočim naše sožalje! — Niso se prenehali zvoniti gorski zvonovi, že smo spet slišali tužno vest, da je danec naokrog znani posestnik Kopsche Franc v 66. letu starosti, iz Podložja, zatasil po dolgi boleznici. Rajni je bil dober krščanski mož in vrl gospodar, ki nam bo ostal v trajnem spominu. Naj počiva v miru — žalujočim pa naše sožalje!

Nova cerkev. Dne 10. februarja so položili k večnemu počitku v 80. letu Pintar Martina, p. d. starega Viničarja. Mož je bil zelo dober gospodar, mnogoletni občernik in občan svetovalec. Bil je tudi član gradbenega odbora za novo šolo. Rajnik je bil mož katoliškega mišljenja in naračnik naših hiš. Kakor je bil zvest materinemu jeziku, tako je bil zvest tudi verskim načelom. Neštetim otrokom je bil Viničar boter pri krstu in pri pogrebu ga je spremljalo veliko število rodnikov, prijateljev in znancev. Častno spravo je dala domača gasilska četa. Cerkev zbor mu je razel tri žalostinke v slovo. V slovo mu je spregovoril pohvalne besede domači g. kanonik. Bog daj blagemu in dobremu možu večni mir in pokoj!

Pojčane. Nne 20. februarja je umrla Kolarjeva mama Podbočem v starosti 82 let. Ugledni katoliški rodbini želimo iskreno sožalje, rajni pa naj sveti večna luč!

Makole. Naj se tudi »Slov. gospodar« spomni rajnega Novak Lovreta iz Struga, ki je umrl 5. februarja. Rajni je bil nad 35 let, zvest njegov naročnik. Bil je odločen katoličan in je vedno izpolnjeval verske dolžnosti. Dolga leta je bil župan in cerkveni kličar. Nad vse je ljubil cerkev in skrbno opravil ter oskrboval cerkvena posestva. Že kot fant je stal v vrsti versko-narodnih borcev in ostal tak tudi kot mož. Včlanjen je bil v vseh katoliških društvih, sodeloval je v organizaciji bivše SLS in v Kmečki zvezi. Vnet zadrugar, član načelstva Posojilnice v Makolah itd. Kako je bil rajni prijubljen, je kazal njegov velik in krasen pogreb. Besede domačega g. župnika ob grobu so ganile vsakogar v srce. Naj počiva v miru — žalujočim naše sožalje!

Sv. Križ pri Rogaski Slatini. 17. februarja smo spremili k večnemu počitku Plemenitaš Simona, p. d. Kurajevega iz Cerovca. Star je bil 64 let. Umrl je zadet od kapli. Bil je zgleden krščanski mož. Naj počiva v miru — žalujočim naše sožalje!

Penikva ob juž. žel. V novem letu imamo že sedem mrličev, rojenca pa še nobenega. Tudi znamenje časa! Dne 16. februarja smo pokopali ugledno »Kmetovo« mamico, vdovo Dobrajc Barbaro, ki je nenadoma ugasnila. Svoj čas je slovela kot ena najboljših ponikovskih gospodinj in kot velika dobrotnica popotnih in revnih ljudi. Zadnji čas, ko je bila na prevzlitku, je dela usmiljenja nadomeščala s ponižno potrpežljivostjo in s pobožno molitvijo. Dosegla je lepo starost 82 let. Naj počiva v miru!

Sv. Miklavž nad Laškim. V soboto 12. februarja smo pokopali Lapornik Franciško iz Lažiš, ki je umrla v 76. letu starosti. Pri njej je bil resničen pregovor, da gospodinja drži tri vogle pri hiši. V svojem življenju je veliko trpela. Bila je dvakrat vdova, iz obeh zakonov je rodila 14 otrok, od katerih jih je osem že umrlo. Leta 1902 je za kužno boleznijo v treh dneh umrlo kar pet otrok. V vojni ji je padel sin. Prelila je v življenju veliko solz, tolažbo pa je zajemala iz žive vere, katere je kazala v pogostem obisko-

tako dobrodošel, kakor da so mu ga naklonila v najbolj pravem trenutku sama — nebesa.

Na hrvaški strani se niti bati ni bilo, da bi jih izsledili in zaprli. Hrvat ne pregleduje po sklepu kupčije denarja natančno. Zadovoljen je, če se le ujema zahtevana vsota in vrag po onem, če je denar iz cesarske zakonite ali kake druge tiskarne.

Jože Potočnik je bil hitro in kar najboljše opremljen s potrebščinami, katere je imel skrite pri Podplatniku in Vindišu. V obratu je držal obe delavnici, da mu ni bilo treba čepeti neprestano na istem kraju ter v isti skriti luknji.

Lepega dne je presenetil tovariša s čisto novimi in tako vestno ter natančno potvorjenimi desetaki, da jih ni ločil od pravih niti Podplatnik, ki je imel stalno precej posla s papirnati denarjem.

Potvorbe so obuli družabniki v škornje, jih na ta način ogulili, nekoliko prepotili in obrabili, da so zgledale kakor čisto pravi denar, kateri kroži po kmečkih rokah.

Prvi poskusi s potvorbami v prometu

Če se bo »fovš« denar obnesel tudi v praksi, je bilo treba preizkusiti pri prvi priliki, katera se je ponudila prav kmalu.

Hrvaški kumeki so prignali preko dravskega mosta trajbo kakih 60 puranov v Ormož. Od tam so bili namenjeni z biagom v Maribor, Gradec, na Gornje Štajersko in na Koroško, kjer je tedaj tako trgovina vrgla vsaj nekaj dobička.

Hrvate trajberje je opazil Podplatnik. Koj pri prvem pogledu ga je prešinila misel, da bi preizkusil na teh siromašnih parah, če je res zadet Potočnik pravo.

Pogodil se je brez običajnega dolgovoznega barantanja za vso trajbo. Naštel je desetake purjim gonjačem kar iz listnice na roko. Hrvati so bili v devetih nebesih, ker so prodali purane koj po prestopu meje in jim ni bilo treba raztrgati peterih podplatov do Knittelfelda ali celo Celovca. Plačali so iz veselja obilen likof pri svinjski pečenki in štefanih vina. Ob slovesu so želeli dobremu bratu Podplatniku vso srečo in še izdaten dobiček pri nadaljni prodaji.

Gladka kupčija s purjo trajbo je bila ponarejevalni družbi jasen dokaz, da so Hrvati res brati in bo z njimi tudi na živinskih sejmihi najlažji posel.

Pijandura Vindiš je bil mnenja, da spada k pečenemu puranu poleg kislega zelja dobra vinska kaplja. Tudi s to bi se lahko založili z denarnimi potvorbami med brati Hrvati.

(Dalje sledi)

nil in varoval tako zvana Damaskova vrata.

Plug z radiom

V argentinskem poljedelskem ministertvu v Južni Ameriki so razpravljali o načrtu, da bi poljedelske traktorje opremlili z radijskimi sprejemniki. S tem naj bi se odpravila enoličnost, ki je zvezana z mnogimi poljskimi deli. Lažje je sicer sedeti na traktorju, nego stopati po neravnih tleh za plugom, a tudi celodnevno sedenje pri prašnem delu utruje. Radijska godba naj bi olajšala to delo. Predlagatelji menijo, da novote ne bodo ljudje samo veselili, temveč da bo tudi povečala veselje do dela in delovni uspeh, kar bo imelo spet ugodne posledice za dvig poljedelske proizvodnje.